

WYROK

1) W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 września 2014 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: SSO Bogdan Gierzyński

Protokolant: sekretarz sądowy Ewa Naróg

po rozpoznaniu w dniu 22 września 2014 roku w Warszawie na rozprawie

sprawy z odwołania (...) sp. z o.o. z siedzibą w Ł.

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania (...) sp. z o.o. z siedzibą w Ł. od Decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 31 grudnia 2012 r. nr (...) (...) (...)

1. oddala odwołanie;

2. zasądza od (...) sp. z o.o. z siedzibą w Ł. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Bogdan Gierzyński

XVII AmE 81/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 31 grudnia 2012 r., nr (...) (...) (...) Prezes Urzędu Regulacji Energetyki na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 1a, ust. 2, ust. 2a pkt 3, ust. 3 i ust. 6, art. 9a ust. 1a pkt 1 i ust. 8 i art. 30 ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne (dalej również: (...)) i w związku z art. 104 § 1 ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego (dalej również: (...)) orzekł, że:

1) (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. ul. (...), nie wywiązała się w 2010 r. z określonego w art. 9a ust. 8 ustawy – Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 9 sierpnia 2010 r.) obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki świadectw pochodzenia z kogeneracji, o których mowa w art. 91 ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne wydanych, dla energii elektrycznej wytworzonej w jednostkach kogeneracji znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub uiszczenia opłaty zastępczej obliczonej w sposób określony w art. 9a ust. 8a ustawy – Prawo energetyczne,

2) Za działanie opisane w punkcie pierwszym wymierzył przedsiębiorcy (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. ul. (...), karę pieniężną w kwocie 1 870,60 zł to jest w wysokości 0,001 % przychodu z działalności koncesjonowanej osiągniętego przez tego przedsiębiorcę w 2011 r.

Przedmiotową decyzję odwołaniem datowanym na dzień 23 stycznia 2013 r. w całości zaskarżył powód – (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł..

Zaskarżonej decyzji powód zarzucił:

1. Naruszenie przepisów art. 6, 7, 8, 9 KPA w zw. z art. 56 ust. 1a, ust. 2, ust. 2a pkt 31, ust. 3 i ust. 6 i art. 9a ust. 1a pkt 1 i ust. 8 i art. 30 ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne poprzez ich wadliwą wykładnię i niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie jako podstawy rozstrzygnięcia w zaskarżonej decyzji wadliwych ustaleń stanu faktycznego przez przyjęcie, iż:

- mimo wykazania przez powoda, iż cały sporny wolumen energii elektrycznej, który powód nabył w 2010 r. od przedsiębiorstwa Huta (...) Spółka Akcyjna w upadłości układowej z siedzibą w Ł., która uprzednio nabyła tę energię elektryczną od przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. (po przekształceniach (...) sp. z o.o.) był produktem kompleksowym, w którym obowiązek z art. 9a ust. 8 PE został wykonany przez ww. przedsiębiorstwo energetyczne (okoliczność bezsporna) i ratio legis przedmiotowej regulacji przemawia przeciwko podwójnemu pobieraniu spornej opłaty o charakterze publicznoprawnym, Prezes URE uznał, iż obowiązek z art. 9a ust. 8 PE obciąża całość energii elektrycznej sprzedanej przez powoda w tym okresie;

- w analizowanym roku 2010 powód dokonał sprzedaży na rzecz odbiorców końcowych wolumen 160,610 MWh energii elektrycznej podlegającej obowiązkowi określonymu w art. 9a ust. 8 PE mimo, iż z materiału dowodowego zebranego w trakcie postępowania administracyjnego (w szczególności z dokumentów złożonych przez powoda przy piśmie procesowym z dnia 23 listopada 2011 r. w postaci aneksów do umów sprzedaży ze zmniejszeniem ilości energii elektrycznej oraz jej ceny, tzn. ograniczeniem się jedynie do refakturowania sprzedaży energii elektrycznej bez zysku od ceny zakupu) wynika, iż przedsiębiorca finalnie w roku 2010 sprzedał swoimi odbiorcom końcowym 0,00 MWh energii elektrycznej, zaś na zasadzie refakturowania 179,892 MWh energii elektrycznej, co implikuje rażącym zawyżeniem wymierzonej powodowi przez pozwanego Prezesa URE kary pieniężnej z tytułu nie uiszczenia opłaty zastępczej na ilość 4,978 MWh i 34,209 MWh energii elektrycznej;

- uznania przez Prezesa URE za obejście prawa dokonanych w trakcie trwającego postępowania administracyjnego przez przedsiębiorcę zmiany umów cywilnoprawnych zmieniających stan prawny z mocą wsteczną poprzez zawarcie ze swoimi kontrahentami odpowiednich umów cywilnoprawnych i doprowadzenie w ten sposób do zmiany ilości i ceny energii elektrycznej, tzn. zastosowania refakturowania bez narzutu do ceny zakupu tejże energii elektrycznej – implikującą zwolnieniem z nałożonego na niego przez ustawodawcę obowiązku publicznoprawnego, co – w ocenie pozwanego – byłoby podważaniem zasad praworządności sprzecznym z interesem społecznym oraz utrwałoby wśród podmiotów zobligowanych przekonanie, że nie jest konieczne przestrzeganie obowiązujących przepisów prawnych, mimo, iż ani przepisy KPA jak i prawa energetycznego nie dają pozwanemu Prezesowi URE kompetencji zbliżonych do uregulowania z art. 199a ustawy Ordynacja podatkowa – co skutkuje nie uwzględnieniem przy rozstrzygnięciu w sprawie faktycznej ilości sprzedanej przez powoda w 2010 r. odbiorcom końcowym wolumenu o MWh.

2. naruszenie prawa materialnego art. 56 ust. 1a, ust. 2, ust. 2a pkt 1 ust. 3 i ust. 6 i art. 9a ust. 1a pkt 1 i ust. 8 i art. 30 ust. 1 PE przez przyjęcie, że:

- odsprzedaż energii elektrycznej w stosunku do której przedsiębiorstwo (...) Spółka Akcyjna w upadłości układowej, która nabyła ją od (...) sp. z o.o. (po przekształceniach (...) sp. z o.o.) wykonało już obowiązek z art. 9a ust. 8 PE w kontekście odsprzedaży tejże energii elektrycznej na zasadzie refakturowania po cenie zakupu bez zysku implikuje koniecznością ponownego uiszczenia opłaty zastępczej;

- z ostrożności procesowej – na wypadek uznania, iż na powodzie w 2010 r. ciążył jednak obowiązek uiszczenia opłaty zastępczej, z uwagi na uprzednie odprowadzenie tychże opłat przez ww. przedsiębiorstwo energetyczne i znikomy stopień szkodliwości czynu – brak było podstaw prawnych i faktycznych do odstąpienia przez pozwanego Prezesa URE od wymierzenia kary.

Powołując się na powyższe zarzuty powód wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przy uwzględnieniu kosztów postępowania, względnie zmianę tejże decyzji i umorzenie postępowania w sprawie wymierzenia kary pieniężnej przedsiębiorcy z powodu jego bezprzedmiotowości. Ponadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania odwoławczego niezbędnych do celowego dochodzenia praw i celowej obrony, w tym kosztów zastępstwa wg norm przepisanych.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany – Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Powód - (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. jest przedsiębiorstwem energetycznym prowadzącym działalność energetyczną na podstawie koncesji z dnia 12 stycznia 2010 r. zezwalającej na obrót energią elektryczną w okresie od 15 stycznia 2010 r. do 15 stycznia 2020 r. udzielonej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (fakt bezsporny).

W związku z prowadzoną działalnością powód w 2010 r. nabywał energię elektryczną od Huty (...) S.A. z siedzibą w Ł. na podstawie umowy o dostarczanie mediów z dnia 1 lipca 2009 roku. Cały wolumen energii sprzedanej powodowi w roku 2010 na podstawie tej umowy był produktem kompleksowym zawierającym w sobie energię wytworzoną w źródłach konwencjonalnych, obowiązkowe udziały energii wytworzonej w różnych źródłach zgodnie z art. 9 PE oraz usługę bilansowania handlowego. (dowody: pismo powoda z dnia 13 maja 2011 r. wraz z załącznikiem, k. 10 – 11 akt adm., oświadczenie Prezesa Zarządu Huty (...) S.A., k. 30 akt adm., faktury VAT, k. 31 – 49 akt adm.).

Część zakupionej od Huty (...) S.A. z siedzibą w Ł. energii elektrycznej powód w 2010 r. odsprzedawał odbiorcom końcowym (dowód: pismo powoda z dnia 13 maja 2011 r. wraz z załącznikiem, k. 10 – 11 akt adm., faktury VAT, k. 50 – 60 akt adm.).

Pomimo prowadzenia działalności związanej ze sprzedażą energii elektrycznej powód nie przedstawił Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki świadectw pochodzenia z kogeneracji za 2010 r. Powód nie uiszczył również opłaty zastępczej (fakty bezsporne).

W związku z powyższym w dniu 9 września 2011 r. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wszczął z urzędu postępowanie administracyjne w sprawie wymierzenia powodowi kary pieniężnej w związku z ujawnieniem możliwości zaistnienia nieprawidłowości polegających na nieprzestrzeganiu w roku 2010 określonego w art. 9a ust. 8 PE obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki świadectw pochodzenia z kogeneracji, o których mowa w art. 91 ust. 1 PE dla energii elektrycznej wytworzonej w jednostkach kogeneracji znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo uiszczenia opłaty zastępczej obliczonej w sposób określony w art. 9a ust. 8a PE (dowód: zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego, k. 13 – 16 akt adm.).

W związku z wszczęciem ww. postępowania powód w dniu 18 listopada 2011 r. podjął działania polegające na renegotjowaniu umowy z jednym z odbiorców końcowych – (...) sp. z o.o. w Ł. oraz korekcie faktur VAT wystawionych temu odbiorcy, co doprowadziło do sprzedaży temu odbiorcy energii elektrycznej po cenie zakupu tej energii przez powoda. (dowody: pismo powoda wraz z załącznikami, k. 67 i n. akt adm., pismo powoda, k. 85 i n. akt adm.).

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wydał decyzję będącą przedmiotem niniejszej sprawy.

W tym stanie faktycznym Sąd Okręgowy – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 9a ust.1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym w 2010 r.). Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej lub jej obrotem i sprzedające tę energię odbiorcom końcowym, przyłączonym do sieci na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jest obowiązane, w zakresie określonym w przepisach wydanych na podstawie ust. 9:

- 1) uzyskać i przedstawić do umorzenia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki świadectwo pochodzenia, o którym mowa w art. 9e ust. 1, albo
- 2) uiścić opłatę zastępczą, obliczoną w sposób określony w ust. 2.

Powód kupował energię elektryczną od Huty (...) S.A. w upadłości układowej (okoliczność bezsporna), którą następnie sprzedawał (...) Sp. z o.o. w (...) sp. z o.o. w W..

Twierdzenie powoda, że nie była to sprzedaż, a jedynie „refakturowanie” nie zasługuje na uwzględnienie. Pojęcie „refakturowanie” nie jest instytucją prawa, a tym bardziej czynnością cywilnoprawną prowadząca do zmiany własności. Czynnością taką jest sprzedaż, gdyż zgodnie z art. 535 § 1k.c., w jej wyniku sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę. Wystawienie faktury jest skutkiem sprzedaży, stanowiącym wykonanie obowiązku podatkowego w związku ze sprzedażą (dostawą) towarów (w tym energii) lub usług.

Dla czynności sprzedaży nie ma znaczenia wysokość ceny, a w szczególności czy jest ona wyższa czy nie od ceny zakupu towaru (energii) przez sprzedawcę od osoby trzeciej. Kwestia oceny czynności korekty faktur nie ma zatem znaczenia dla istoty sprawy.

Ponieważ powód nie przedstawił Prezesowi URE świadectw pochodzenia energii, zastosowanie miał przepis art.9 a ust.8 pkt 2. Oznacza to, że był on zobowiązany uiścić opłatę zastępczą, w terminie określonym w ust. 5 (do 31 marca 2011 r.), obliczoną w sposób określony w ust. 8a.

Treść powołanych przepisów nie pozostawia wątpliwości, że obowiązek przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectw pochodzenia z energii elektrycznej z kogeneracji albo uiszczenia opłaty zastępczej ma charakter obowiązku publicznoprawnego ciężącego na powodzie.

Wbrew zarzutom powoda nie można mówić w tym przypadku o podwójnym pobieraniu opłaty. Zgodnie z art. 9a ust.1 ustawy Prawo energetyczne, obowiązek uzyskać i przedstawienia do umorzenia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki świadectwo pochodzenia albo uiszczenia opłaty zastępczej spoczywa wyłącznie na przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej lub jej obrotem i sprzedające tę energię odbiorcom końcowym. W zakresie energii elektrycznej sprzedanej przez powoda (...) Sp. z o.o. w (...) sp. z o.o. w W. jako odbiorcom końcowym, obowiązek ten ciążył wyłącznie na powodzie, nie na Hucie (...) S.A. W tym bowiem zakresie powód nie był dla Huty (...) S.A. odbiorcą końcowym.

Zważyć ponadto należało, że ustawa Prawo energetyczne nie zna pojęcia „produkt kompleksowy”, który uwzględniałby w sobie obowiązek wynikający z art. 9a ust.1 ustawy Prawo energetyczne. Nawet jeśli Huta (...) zrealizowała obowiązek wynikający z art. 9a ust.1 ustawy Prawo energetyczne także w odniesieniu do wolumenu energii, która kupił a następnie odsprzedał powód, to jest to okolicznością bez znaczenia, skoro w ramach transakcji z Hutą (...) powód nie zapewnił sobie przeniesienia na swoją rzecz odpowiedniej części świadectw pochodzenia lub upustu w wysokości opłaty zastępczej.

Odnosząc się do wniosku o odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej zważyć należało, że zgodnie z art.56 ust. 6 a ustawy Prawo energetyczne 6a, Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek. Ponieważ powód nie zrealizował obowiązku do chwili obecnej brak było przesłanek do zastosowania tego przepisu.

Z tych względów odwołanie należało oddalić wobec braku podstaw do jego uwzględnienia (art.479⁵³ § 1 k.p.c.).